

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများ (ICCAs) ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၇ - ၈ ရက်
မင်္ဂလာသီရိ ဟိုတယ်၊ နေပြည်တော်၊ မြန်မာ၊
ပွဲရုံ၊ ICCA ပူးပေါင်းအဖွဲ့ နှင့် CISU တို့ပူးပေါင်းကျင်းပသည်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသားနှင့် ဒေသခံပြည်သူတို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော နယ်မြေများနှင့် ပိုင်နက်နယ်နိမိတ်များအတွက် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ လာရောက်ပါဝင်တက်ရောက်သူများဖြင့် မှတ်တမ်းတင် ဓါတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးအကျဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးကာကွယ်ထားသည့် နေရာများဖြစ်ကြပါသည်။ နိုင်ငံတကာအသုံးအနှုန်းများအရ ယင်းကဲ့သို့ အမျိုးအစားစုံလင်လှသည့် နယ်မြေများကို ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများ (ICCAs) ဟု အသိများကြပါသည်။ ICCA နေရာဒေသတစ်ခုတွင် ဝေမျှသုံးစွဲကြသည့် သယံဇာတများအား စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အစိုးရ၊ လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်စုံတစ်ဦး၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီ တစ်ခုတို့မဟုတ်ဘဲ ထိန်းသိမ်းထားသည့် ဒေသခံတို့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိထားကြပါသည်။ ICCA တစ်ခု၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာကို ဘာသာရေးအခြေပြုပြီး တင်းကြပ်စွာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ထားသည့် နယ်မြေသေးသေးကလေး မှစ၍ ဒေသခံပြည်သူများကိုယ်တိုင် ရေရှည်တည်တံ့စွာ စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည့် ကျယ်ပြောလှသည့် မြေယာသဘာဝရှုခင်း အထိ ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘုရားကျောင်းကန်များအနီး အမဲ၊ သား၊ ငါး မဖမ်းရသည့်ဇုန်များ၊ မတ်စောက်သည့် တောင်တန်းများနှင့် ရေဝေရေလဲဒေသများရှိ သစ်တောများနှင့် နတ်ကိုးကွယ်ထားသည့် သစ်တောများ၊ အထွဋ်အမြတ် ထားသည့် နယ်မြေတောင်တန်းများ စသည်တို့အားလုံးကို ICCAs များဟု သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် အာအိုချီရည်မှန်းချက်များသည် ICCAs အနေဖြင့် ထိရောက်အကျိုးရှိပြီး သာတူညီမျှဖြစ်စေသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းများတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ ICCAs များအား သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့်

“ ကမ္ဘာ့မြေပြင်ဧရိယာ၏ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းသည် ICCAs များဖြစ်ကြောင်း၊ အစိုးရက ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ထားသည့် သဘာဝနယ်မြေ ကွန်ယက်များ၏ ၁၂.၈% ထက် နှစ်ဆနီးပါးခန့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ”

ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းများသည် ကမ္ဘာမြေတစ်ခုလုံးတွင် အဆိုပါ အာအီချီရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်ဝစေရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အတွက်လည်း ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ယင်း၏ အမျိုးသားအဆင့်ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်ဝစေရေးတို့အတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

ICCAs များသည် ပတ်ဝန်းကျင်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရုံမျှမက စားဝတ်နေရေးကိုလည်း ဖူလုံပြည့်စုံစေပါသည်။ မြေယာ သဘာဝရှုခင်းတစ်ခုလုံးတွင် ဂေဟစနစ်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရာ၌ ဂေဟစနစ်များ၊ မျိုးစိတ်များ နှင့် မျိုးရိုးဗီဇရင်းမြစ်များ စသည်ဖြင့် ကျယ်ပြောသည့် နယ်ပယ်များပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ICCAs များသည် စွမ်းအင်၊ အစားအစာ၊ ရေသယံဇာတ၊ တိရစ္ဆာန်အစားအစာနှင့် ဝင်ငွေစသည်များကို တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ သန်းပေါင်းများစွာသောလူများအတွက် လုံခြုံစိတ်ချရစေပါသည်။

ICCAs များသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကြွယ်ဝစုံလင်မှုအတွက် အဓိကနေရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဒေသခံများနှင့် သဘာဝရေမြေတောတောင်များ၊ ၎င်းတို့၏ ဒေသန္တရဗဟုသုတများနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများအကြား အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှုနှင့် ဆက်သွယ်နေမှုများသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ သန်းပေါင်းများစွာသောလူများ၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုယ်ပိုင်ဟန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်များ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့် မြေယာအသုံးချမှုမူဝါဒနှင့် အနာဂတ်ကာလတွင် ဆက်လက်ရေးဆွဲမည့် မြေယာဥပဒေများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများအပါအဝင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအား အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ICCAs များအား အသိအမှတ်ပြုပေးရန်နှင့် အားကောင်းလာစေရန် အခွင့်အလမ်းများ အများအပြားရရှိစေပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့် ရည်မှန်းချက်များနှင့် ရေချို ရေငံဒေသနှစ်ခုလုံးရှိ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ဒေသခံထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများသည် ICCAs အား အသိအမှတ်ပြုပေးရန် အခွင့်အလမ်းများအဖြစ် တည်ရှိလျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၇-၈)နေ့ရက်များတွင် ပွိုင့်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ICCA ပူးပေါင်းအဖွဲ့ နှင့် WWF မြန်မာအဖွဲ့တို့သည် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ၊ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်လျက် ICCAs အား ဆွေးနွေးရန်နှင့် ယင်းကို အစိုးရအနေဖြင့် မည်သို့ မည်ပုံ အသိအမှတ်ပြုနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးနိုင်ရန် စုစည်းကျင်းပခဲ့ပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးမှ တက်ရောက်ကြသူများတွင် ကရင်၊ နာဂ၊ မွန်၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ရှမ်းနှင့် ရခိုင်စသည့် ပြည်နယ်များမှ ပါဝင်ကြပြီး ICCAs နှင့် ပတ်သက်သည့် နမူနာများကို ဆွေးနွေးဖလှယ်ခဲ့ကြပါသည်။

နိုင်ငံ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ စုံလင်မှုအား ထိန်းသိမ်းရေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ICCAs များအား အသိအမှတ်ပြုရန် တက်ရောက်သူများအားလုံးက အထူးစိတ်ပါဝင်စားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ပွိုင့်အဖွဲ့အနေဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းကို ICCAs များအကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းအား သင့်လျော်သည့်ပုံစံဖြင့် မည်သို့မည်ပုံ အသိအမှတ်ပြုပေးနိုင်ကြောင်းတို့ကို လေ့လာနိုင်စေရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် နိုင်ငံတကာနှင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ ICCAs များကို လေ့လာနိုင်ရန် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်း ICCAs များအား သင့်လျော်စွာ အသိအမှတ်ပြုပြီး ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ အခမ်းအနားတက်ရောက်လာကြသူများသည် ICCAs ကဲ့သို့သော နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပြီး ယင်းကို နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့များဖြစ်သည့် ICCA ပူးပေါင်းအဖွဲ့နှင့် ၎င်းတို့၏ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးဆိုင်ရာ အွန်လိုင်း ICCAs မှတ်ပုံတင်ခြင်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဝထစဦးဆုံးအကြိမ် ICCAs နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားအဆင့် အစည်းအဝေး

အထက်ဖော်ပြပါ အခမ်းအနားတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ICCA ပူးပေါင်းအဖွဲ့၏ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းရေးမှူး ဒေါက်တာ ဂရာဇီယာဘိုရီနိုဖယ်ယာရာဘန်းအနေဖြင့် ICCAs နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာအခြေအနေများကို ခြုံငုံ တင်ပြခြင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် သားငှက်တိရိစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းရေးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိ ဦးကျော်စိန်ဝင်း ထွန်းအနေဖြင့် NBSAP တွင် ICCA နှင့် သင့်လျော်ကိုက်ညီသည့် ကဏ္ဍများအကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ IUCN မှ ဂျူလီယာ ဖိုဂရိုက် ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ICCAs များအား အသိအမှတ်ပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

ကမိုသွေး ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် သဘာဝဝန်းကျင်၏ ရောင်စဉ်တန်းများဟုခေါ်သည့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်း(RKIPN) မှ ဦးစောခိုက ကမိုသွေးဒေသတွင် ၎င်းတို့၏ မိရိုးဖလာ နယ်မြေများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်ရှိပြီး စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ဦးဆောင်လမ်းပြဖြစ်သည့် ကျေးရွာ(၁၁)ရွာ၏ အတွေ့အကြုံများအား ဝေမျှရှင်းလင်းပြောပြပါသည်။ တနင်္သာရီမြစ်နှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများကွန်ယက် (TRIP NET) နှင့် RKIPN အဖွဲ့များသည် ငါးမဖမ်းရ နယ်မြေများသတ်မှတ်ခြင်း၊ သစ်တောများကာကွယ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲသည့်နေရာများအပါအဝင် ရိုးရာဓလေ့အရ စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းများအား ဆန်းသစ်ရန်နှင့် ခိုင်မာအားကောင်းလာစေရန် ကျေးရွာများအား ပံ့ပိုးကူညီပေးလျက်ရှိပါသည်။ သစ်တောနယ်မြေများ သည် ကရင်တိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာဓလေ့အားအခြေခံကာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်ရှိပြီး ယင်းတွင် ဘယ် ဆေးဝါးများအား ထိန်းသိမ်းထားသည့် သစ်တောများ၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများ၊ သဘာဝ နယ်မြေများ နှင့် ရေဝေရေလဲ ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေ များပါဝင်ကြပါသည်။ ယင်းနယ်မြေများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်ယူမှု များသည် RKIPN ၏ ဒေသန္တရဗဟုသုတများအပေါ် သုတေသနများအရ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ “ကျွန်ုပ် တို့၏ သဘာဝသယံဇာတများကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲမည်” ဟူသော အစီရင်ခံစာသည်လည်း လူထုတွန်းအားပြု ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို မှတ်တမ်းတင်ပြရ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။^၁

ဖိလစ်ပိုင်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံများမှ တင်ပြသူများကလည်း ICCAs များနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံအတွေ့အကြုံ များကို ရှင်းပြကြပါသည်။ ကက်စီမီတာ ဝီဒိုဒိုက ICCAs များနှင့်ပတ်သက်၍ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (WGII) ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဒေသခံများ၏ ICCAs များအား စီမံခန့်ခွဲမှုကို မှတ်တမ်းတင်ရာတွင်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ အသိအ မှတ်ပြုပေးမှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရာတွင်လည်းကောင်း ပံ့ပိုးပေးခဲ့ရသည့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ရှင်းလင်းပြော ဆိုပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ အထိ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ပိုင်ဆိုင်သည့် နယ်မြေများ၏ ၇.၄ သန်း ဟက်တာ အား မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ One Map မူဝါဒအရ မြေပုံ ၆၆၅ ပုံကို အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရထံသို့ တင်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ICCAs များကို ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ဘိုးဘွားပိုင် နယ်မြေများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားကြပါ သည်။ လွတ်တော်အမတ် တက်ဒီဘဂ္ဂလတ်က ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ICCA ဥပဒေကြမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်း ဆွေးနွေး ပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ မန်နိုဘိုမိုးနွယ်စု ခေါင်းဆောင် နစ်တာဟူယန်က ၎င်းတို့ အထွဋ်အမြတ်ထားသည့် ICCAs တောင်တန်းအတွက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများကို မြေပုံရေးဆွဲပြုစုခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းတင်ပြစုခြင်းများ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပါသည်။ International Alert မှ နစ်ကီဖလင်းစီဒယ်လာရီစာက စီးပွားရေး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများတွင် အငြင်းပွားမှုပြဿနာများ လျော့နည်းစေရန်နှင့် ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အစိုးရ၊ ဒေသခံနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ သုံးပွင့်ဆိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေး၏ အရေးပါမှုကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့၏ သဘာဝသယံဇာတများကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲမည်” ကို အောက်ပါဝက်ဆိုက်လင့်တွင် ရယူနိုင်ပါသည်။ www.theborderconsortium.org | ၁

နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းမှ တက်ရောက်လာကြသူများသည် မွန်၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များတွင် ICCAs ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည့် နေရာများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းအကြောင်းအရာတွင် သစ်တောများ၊ တောင်တန်းများ နှင့် ရေတိမ်ဒေသများ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ အစားအစာ၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ ရေသယံဇာတနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထူးခြားမှုများ ရရှိစေသည့် သဘာဝနယ်မြေဧရိယာများအား ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ICCAသည် မည်သို့မည်ပုံ အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းကို တက်ရောက်လာသည့် အဖွဲ့များအားလုံးအနေဖြင့် ပိုမိုလေ့လာလိုကြပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့များသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ICCAsများကို သွားရောက်လေ့လာရန်နှင့် အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း ICCAs အား မည်သို့ အသိအမှတ်ပြုနိုင်ကြောင်းနှင့် အားကောင်းလာစေကြောင်း အလားတူ နမူနာများအား လေ့လာ ရန် အထူးစိတ်ဝင်စားကြပါသည်။ ယင်းအပြင် နိုင်ငံတကာမှ အသိပညာလေ့လာနိုင်မည့် အရင်းအမြစ်များဖြစ်သည့် ICCA ပူးပေါင်းအဖွဲ့ နှင့် နိုင်ငံတကာ ICCA မှတ်ပုံတင်ခြင်းတွင် ပါဝင်သည့် ၎င်းတို့၏ ဒေသခံများထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများအပေါ်တွင်လည်း စိတ်ဝင်စားကြပါသည်။

ICCA ဆိုတာဘာလဲ၊ ပြည့်စွက်အကြောင်းအရာ နှင့် အချက်အလက်

ICCAsများကို IUCN၏ ညွှန်ကြားချက်တွင် “အမြဲတမ်းအခြေချ နေထိုင်ခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံး အကျိုးဝင်သည့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဒေသခံများက ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ များအရသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အခြားထိရောက်သည့် နည်းလမ်းများအရသော်လည်းကောင်း ဆန္ဒအလျောက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထား သည့် ဇီဝမျိုးစုံလင်မှု တန်ဖိုးများ၊ ဂေဟဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးများ ပါဝင်လျက်ရှိနေ သည့် သဘာဝအရနှင့် / သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသည့် ဂေဟစနစ်များ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ယင်းနယ်မြေ များကို အဓိက စံချိန်စံညွှန်း(၃)ချက်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ »

ဌာနေတိုင်းရင်းသားတစ်စု သို့မဟုတ် ဒေသခံပြည်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် (မျိုးစိတ်တစ်ခု ၏ နယ်နိမိတ်၊ ဧရိယာ၊ မူလနေရာ) နယ်မြေတစ်ခုနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှုတစ်ခု ရှိခြင်း - ဒေသ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုယ်ပိုင်ဟန်နှင့်/ သို့မဟုတ် စားဝတ်နေရေးနှင့် နေထိုင်နိုင်မှုအတွက် မှီခိုရပ်တည်မှုတို့ဖြင့် လေးနက်စွာ ချိတ် ဆက်နေခြင်းတစ်ရပ်)

လူမျိုးစုများ သို့မဟုတ် ဒေသခံအဖွဲ့သည် ယင်းနယ်မြေအား ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာနှင့်/ သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်ထားပါသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် (အခြားလုပ်ဆောင်ကြ သူများ၏ပါဝင်သည့် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍများရှိသော်ငြားလည်း) လိုအပ်သည့် စွမ်းရည်များပေါ်ပေါက် လာရန် အချိန်ယူကာ စီမံခန့်ခွဲမှုဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူမျိုးစုများ၏ သို့မဟုတ် ဒေသခံအဖွဲ့၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများသည် (စီမံခန့် ခွဲမှု၏ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများကို ရှေ့ရှုသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ ရှိငြားသော်လည်း) မူရင်း ဒေသများ၊ မျိုးစိတ်များ၊ မျိုးရိုးဗီဇ စုံလင်မှု၊ ဂေဟနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် ဆက်စပ်သော ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ပင်ကိုယ်ဟန်တန်ဖိုးများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အပြုသဘောဆောင်ရပါမည်။

ICCAတစ်ခုတွင် သယံဇာတအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဒေသခံ များက ပိုင်ဆိုင်ထားကြပါသည်။ IUCNသည် သဘာဝနယ်မြေများ စီမံခန့်ခွဲမှု အတန်းအစားများနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပုံစံ များ ကြွယ်ဝစုံလင်မှုကို ထုတ်ပြန်ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ အတန်းအစားများသည် မတူညီသည့် သဘာဝနယ်မြေ စနစ်များရှိသော နိုင်ငံများကို ၎င်းတို့၏ စနစ်များနှင့် နိုင်ငံတကာမူဘောင်ကိုက်ညီမှုရှိရေး နားလည်သဘောပေါက်ရန်

အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ IUCNက ဖော်ပြထားသည့် စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံများသည် တင်းကြပ်စွာ စီမံအုပ်ချုပ်သည့် သဘာဝနယ်မြေများမှ ရေရှည်ထိန်းသိမ်းအသုံးပြုလျက်ရှိသည့် မြေယာသဘာဝရှုခင်းနှင့် ပင်လယ်သဘာဝရှုခင်းအထိ ကျယ်ပြန့်စွာ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ “စီမံခန့်ခွဲမှု” တွင် သဘာဝနယ်မြေများရှိသယံဇာတများကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ရည်ညွှန်းထားပြီး “စီမံအုပ်ချုပ်မှု” တွင် အဆိုပါသယံဇာတများအား မည်သို့စီမံခန့်ခွဲကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှု အတန်းအစားများမှာ »

စီမံအုပ်ချုပ်မှုပုံစံ	ဖော်ပြချက်
အစိုးရ	နိုင်ငံ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရ
ပူးတွဲစီမံခန့်ခွဲခြင်း	နယ်မြေဧရိယာအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် အချို့နည်းလမ်းများ အသုံးပြုလျက် ပူးတွဲစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ ဒေသခံများနှင့် အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများ ပူးတွဲအုပ်ချုပ်ခြင်း။
ပုဂ္ဂလိက စီမံအုပ်ချုပ်မှု	တစ်ဦးချင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ။
ICCA - ဌာနတိုင်းရင်းသားများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများ။	ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော နယ်မြေများနှင့် ဒေသခံများက စီမံခန့်ခွဲမှု ဆုံးဖြတ်ချက်များပြုလုပ်ကာ ထိန်းသိမ်းထားသည့် နယ်မြေများ၊ အစိုးရက ပုံမှန်အသိအမှတ်ပြုခြင်းရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဒေသခံနေထိုင်ကြသူများက အသိအမှတ်ပြုထားသည့် နယ်မြေများဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဆိုပါ ICCAs များကို အသိအမှတ်ပြုပေးရန် လုပ်ငန်းစဉ်နည်းလမ်းယန္တရားများ အများအပြားရှိပါသည်။ နိုင်ငံအများစုတွင် ICCA အတန်းအစား၌ ဒေသခံအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အတွင်း ဝေမျှသုံးစွဲနေသော ပိုင်ဆိုင်မှုပုံစံရှိသည့် ဒေသခံများ၏ မြေယာများအပါအဝင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာများဖြင့် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် မြေများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ မိရိုးဖလာ မြေယာများနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ရပ်တည်နေထိုင်ရာ နယ်မြေများသည် ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲထိန်းသိမ်းထားသောအခါ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရှိသော ထိရောက်မှုအရှိဆုံးဖြစ်သည့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသောနေရာများအနက် အချို့နယ်မြေများဖြစ်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် မကြာသေးမီကပင် အမျိုးသားအဆင့်မြေယာ အသုံးချမှုမူဝါဒတွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုထားပြီး အနာဂတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် ဆက်စပ်ဥပဒေများနှင့် မြေယာဥပဒေများ၏ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမှုများသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် ၎င်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့အောင် စီမံခန့်ခွဲရန် ဖြစ်စေမည့် ထူးခြားသည့် အလားအလာကောင်းများကို အထောက်အကူပြုစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

သစ်တောများ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ကဏ္ဍများတွင် ဒေသခံများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုသည်လည်း ICCAsများအား အသိအမှတ်ပြုပေးရေးအတွက် နည်းလမ်းကောင်းများဖြစ်စေပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော တည်ထောင်မှုသည်လည်း နိုင်ငံတော်၏ ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော မျှော်မှန်းချက်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် ရေလုပ်ငန်းဥပဒေများကိုလည်း ဒေသခံ ငါးဖမ်းသမားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရေလုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲမှုများ ပါဝင်လာစေရန် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်လျက်ရှိပါသည်။ သဘာဝနယ်မြေများဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် ယင်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှုများကိုလည်း ဒေသခံပြည်သူများစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ရေရှည်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကို ဖြစ်စေသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံအမျိုးမျိုးအပါအဝင် သဘာဝနယ်မြေများအား စီမံခန့်ခွဲရာတွင် နည်းလမ်းပေါင်းစုံ ပါဝင်လာရေးအတွက် သစ်တောဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ICCAs များကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း နှင့် အားထောင်းလာခြင်းမှ ဗဟိုအကျိုးကျေးဇူးရရှိနိုင်မည်နည်း။

ICCAs များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းများကို ဒေသခံများကပိုင်ဆိုင်ထားစဉ် အစိုးရ၏ သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် ICCAs များအား အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးအမျိုးမျိုး ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းသည် ပြင်ပမှ မြေယာသိမ်းဆည်းပိုင်ဆိုင်မှုများအန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးခြင်းဖြင့် ဒေသခံများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို ခိုင်မာစေပြီး ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများကို အသုံးပြုခြင်းမရှိသော သို့မဟုတ် တောင်းဆိုခြင်းပြုမထားသော မြေများအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းမှလည်း ကာကွယ်ပေးခြင်းကို ခိုင်မာစေပါသည်။

- နိုင်ငံနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများအတွက်» သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ICCA ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းသည် ဒေသခံများ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော စားဝတ်နေရေး၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ကိုယ်ပိုင်ဟန်နှင့် ဂုဏ်၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ စားဝတ်နေရေးတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးပြီး ဒေသတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် လုံခြုံမှုကို အားထောင်းစေပါသည်။
- ဌာနတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများအား စောင့်ရှောက်ကူညီသူများအတွက်» သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ICCA ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းသည် အများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးများနှင့် ၎င်းတို့၏ မြေ၊ ရေနှင့် သဘာဝသယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ယူမှုရှိစေရာတွင်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ ဒေသန္တရဗဟုသုတများ၊ အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အလေးထားစေရန် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရာတွင်လည်းကောင်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအတွက်» သင့်လျော်သော နည်းလမ်းဖြင့် ICCA အား အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းသည် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ရန် ပုံငွေအထောက်အပံ့များကဲ့သို့ ပြင်ပအကူအညီများထက် ဒေသတွင်း ပြည့်စုံကြွယ်ဝမှုကို အထူးအလေးပေးရန်လိုအပ်သည့် နေရာများတွင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် ရေရှည်ခိုင်မာမှုဖြစ်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပါဝင်သော ICCAs များ

ICCAs များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်(NBSAP)၏ အရေးပါသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ (၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ICCAs များအပါအဝင် သဘာဝနယ်မြေ(PAs) များအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းမြေဧရိယာ၏ ၈%ကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မည် ဟူသော) သဘာဝနယ်မြေများ ဖွဲ့စည်းမှု တိုးချဲ့ခြင်းအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်(၁၁)ကို ပြည့်ဝစွာရရှိရေးတွင် ICCAs များသည် အဓိက အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်မှ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ICCAs များသည် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ရည်မှန်းချက်(၁၁.၂)တွင် " IUCN ကဖော်ပြထားသည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အတန်းအစားများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများကို မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အသိအမှတ်ပြုပေးရမည်" ဟု ဖော်ပြထားခြင်းသည် ICCAs များကို ဥပဒေနည်းလမ်းများအရပါမက အောက်ခြေတွင် အကောင်အထည်ဖော်သည့် အခြေအနေအထိ အသိအမှတ်ပြုပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ICCAs များကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းသည် အောက်ခြေရှိ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်ကိုက်ညီကာ သစ်တောဦးစီးဌာနအပေါ် လုံးလုံးလျားလျား မှီတွယ်နေခြင်းထက် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး ဒေသခံများ၏ စားဝတ်နေရေးနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အလေ့အထများနှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်စေမည့် နယ်မြေများအား နိုင်ငံတော်၏ ထိန်းသိမ်းရေးရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်ဝစေရာတွင် များစွာအထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

ICCAsများတွင် ကမ္ဘာ့စိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းမျိုးစုံကို ဖြစ်စေသော ရိုးရာဓလေ့ စိုက်ပျိုးအသက်မွေးမြူသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လယ်ယာနှင့် သစ်တောမြေများ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလှည့်လည် စိုက်ပျိုးသည့် တောင်ယာလုပ်ငန်းအပါအဝင် အဆိုပါနည်းလမ်းများသည် အပင်များ၏ မျိုးရိုးဗီဇအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်(၁၃)ကို ပြည့်ဝစွာအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ ICCAsများသည် အဓိကကျသည့်ဒေသများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပေးရုံမျှမက အချို့သားကောင်များကို အမဲလိုက်ခြင်းအား ရိုးရာဓလေ့အရ ထိန်းချုပ်မှုများရှိနေခြင်းကြောင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်(၁၂)ကိုလည်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

(“၂၀၂၀ခုနှစ်တွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ မြေယာအသုံးချမှုများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ မူဘောင်တွင် အသိအမှတ်ပြုပေးမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသခံများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုပေးရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရားတစ်ရပ် သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာမည်” ဟူသည့်) ရည်မှန်းချက်(၁၈)နှင့်အတူ (“၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် ရေးဆွဲထားသည့် နိုင်ငံအဆင့် ဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်သည် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့စေရန် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများအပေါ် အားပေးရမည်” ဟူသည့်) ရည်မှန်းချက် (၃)၌ (“ဒေသခံများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် လှည့်လည်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သည့် တောင်ယာလုပ်ငန်းအပါအဝင် မြေ၊ ရေချိုနှင့် အဏ္ဏဝါသယံဇာတများအပေါ် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်မှုကိုအသိအမှတ်ပြုပေးမည့် နည်းဥပဒေများလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာရမည်” ဟူသည့်) လုပ်ဆောင်ချက်(၃. ၁. ၂)တို့သည် စားဝတ်နေရေးဖူလုံစေရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အားထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် ဒေသခံများ ရေရှည်စီမံခန့်ခွဲမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေမည့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ဆဲ မြေယာမူဝါဒ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ဖြစ်စေပါသည်။ ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် ICCAsများသည် တစ်ဦးချင်းတစ်ယောက်ချင်းအတွက်နှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် မဟုတ်ဘဲ ဒေသခံများအတွက်ဖော်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းကိုလက်ရှိ ဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်များအတွင်း စာရင်းသွင်းမှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန်နှင့် ဒေသခံများ၏ မြေယာများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရားတစ်ရပ် ယခုတိုင်မရှိသေးပါ။ အမျိုးသားအဆင့် မြေယာအသုံးချမှုမူဝါဒသည် ဒေသခံများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဥပဒေများ လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်စေခြင်းသည် ဒေသခံများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများအား အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းအတွက် ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတည်ထောင်ခြင်းအတွက် အမျိုးသားရည်မှန်းချက်များ (ရည်မှန်းချက် ၁၅)၊ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်ရေလုပ်ငန်း (ရည်မှန်းချက် ၆)၊ ရေလုပ်ငန်းပူးတွဲစီမံခန့်ခွဲမှု (ရည်မှန်းချက် ၆)နှင့် ဒေသအလိုက်စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည့် အဏ္ဏဝါနယ်မြေများ (ရည်မှန်းချက် ၁၀) စသည်တို့အားလုံးသည် ICCAs များအား အသိအမှတ်ပြုပေးရန်နှင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးရန် လုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရားများဖြစ်ကြပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရား တစ်ခုချင်းစီကို သစ်တောဥပဒေနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့် ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခြင်းများဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေများကို ခိုင်မာအားကောင်းစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဒေသခံပြည်သူအဖွဲ့များသည် အဆိုပါ သယံဇာတထုတ်လုပ်သုံးစွဲသူများအား အသိအမှတ်ပြုပေးရန် အတူတကွ တက်ညီလက်ညီလုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြပါသည်။ အမျိုးသားသစ်တောကဏ္ဍပင်မစီမံကိန်းနှင့် NBSAPတို့သည် လာမည့်(၁၅)နှစ်ခန့်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော တည်ထောင်ခြင်းများအတွက် ကြီးမားသော ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။

ICCA ကို အသိအမှတ်ပြုပေးနိုင်မည့် NBSAP မှ လုပ်ငန်းစီမံချက်များကို နောက်ဆက်တွဲတွင် လေ့လာပတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ NBSAPကို အောက်ပါ ဝဘ်ဆိုက်လင့်တွင် ဒေါင်းလုပ်ရယူနိုင်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁။ ICCAs များအား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်

အောက်ဖော်ပြပါရည်မှန်းချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံက ရေးဆွဲထားသည့် NBSAP မှ ထုတ်နှုတ် ရည်ညွှန်းကိုးကားထားပါသည်။ အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီစေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ICCAs များသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက် ရှိပါသည်။ မဟာဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပါဝင်သော ICCAsများ »

	ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ	ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၃-၁။	ထာဝစဉ်တည်တံ့ရန် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးကို အထောက်အကူပြုသည့် မြေပိုင်ဆိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်ဥပဒေမူဘောင်များ ၂၀၂၀ခုနှစ် မတိုင်မီ ရေးဆွဲပြီးဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၃-၁-၁	ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုသည့် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒနှင့် မြေယာဥပဒေတို့ကို အပြီးသတ်ရေးဆွဲခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
လုပ်ငန်း ၃-၁-၂	အစုအဖွဲ့မြေယာအသုံးချပိုင်ခွင့်နှင့် တောင်ယာအလှည့်ကျအနားပေးစနစ်များအပါအဝင် မြေယာ၊ ရေချိုနှင့် အဏ္ဏဝါသယံဇာတများကို မိရိုးဖလာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးချပိုင်ခွင့်များပေးထားသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်/ ဆည်ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
လုပ်ငန်း ၃-၁-၃	နိုင်ငံနှင့် ခရိုင်အဆင့်မြေအသုံးချမှု စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းတွင် ထိန်းသိမ်းရေးအား ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုကိုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ခရိုင်များကို နည်းပညာပံ့ပိုးခြင်း။	မြေသယံဇာတ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဗဟိုကော်မတီ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
လုပ်ငန်း ၃-၂-၂	ရေရှည်တည်တံ့ပြီး ဈေးကွက်ကိုအခြေခံသည့် ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောနှင့် အကျိုးတူသစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း တည်ထောင်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုရန် သစ်တောဥပဒေနှင့် ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော တည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို ပွမ်းပံ့ပြင်ဆင်ခြင်း	သစ်တောဦးစီးဌာန

ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ		ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၅-၁။	၂၀၂၀ခုနှစ်မတိုင်မီ ရွက်ပြတ်ရောနှောတောခြောက်များ အနည်းဆုံး (၁၀)%နှင့် ဒီရေတောများကို စဉ်ဆက်မပြတ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းအပါအဝင် ကာကွယ်သည့် ပုံစံတစ်မျိုးအောက်တွင် ရှိရန်။	
လုပ်ငန်း ၅-၁-၁	စဉ်ဆက်မပြတ် စီမံခန့်ခွဲမှုဖြင့်တင်ရန် ဦးစားပေးရွက်ပြတ်ရောနှောတောခြောက်များနှင့် ဒီရေတောများတွင် IC-CAs များ၊ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောနှင့် သဘာဝနယ်မြေများတည်ထောင်ခြင်း၊	သစ်တောဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၅-၁-၂	ICCA များနှင့် ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတို့ ပါဝင်သည့်နိုင်ငံအဆင့် ဒီရေတောလုပ်ငန်းစီမံချက်အား ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊	သစ်တောဦးစီးဌာန

ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ		ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၆-၁။	တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ဒေသခံပြည်သူအခြေခံသည့် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ပူးပေါင်းစီမံအုပ်ချုပ်သည့် ငါးလုပ်ငန်းတို့ကို ခွင့်ပြုပေးထားသည့် ဥပဒေများကို ၂၀၂၀ခုနှစ် မတိုင်မီ အတည်ပြုပြဌာန်းပြီးဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၆-၁-၁	LMMA များနှင့် ဒေသခံများစီမံခန့်ခွဲသည့် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းများနှင့် CFIUG များအတွက် ဥပဒေပံ့ပိုးမှု တည်ဆောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ဥပဒေထောက်ခံမှုများရှိရန် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ခြင်း။	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်
လုပ်ငန်း ၆-၁-၂	ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့(၄၀၀)ခန့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆန်းစစ်ခြင်း၊	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ တက္ကသိုလ်များ
လုပ်ငန်း ၆-၁-၃	ဒေသခံများစီမံအုပ်ချုပ်သည့် ငါးလုပ်ငန်းဇုန်များ တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့ အောက်ရှိဧရိယာအား ဟက်တာ(၁၀၀၀၀)အထိ တိုးချဲ့ခြင်း၊	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၆-၁-၄	ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များ ပြုစုခြင်းနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး ပံ့ပိုးခြင်း၊	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ

	ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ	ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၁၀-၁။	၂၀၂၀ခုနှစ်မတိုင်မီဒေသခံပြည်သူ စီမံအုပ်ချုပ်သည့် အဏ္ဏဝါနယ်မြေများနှင့် အခြားသော နည်းလမ်းများဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားမှုများ အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သန္တာကျောက်တန်း (၁၅)ရာခိုင်နှုန်းသည် အဏ္ဏဝါသဘာဝနယ်မြေများဖြင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပြီးဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၁၀-၁-၁	အဏ္ဏဝါသဘာဝနယ်မြေ အသစ်များ တည်ထောင်ရန်အတွက် သေးစိတ် ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ချက်များ၊ လူထုနှင့် အကြံပြု ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၀-၁-၂	National Centre for Marine Excellence ဖြစ်လာရေး မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ခြင်း။	တက္ကသိုလ်များ
လုပ်ငန်း ၁၀-၁-၃	အခွင့်အာဏာများ ထပ်နေခြင်းကို ကိုင်တွယ်စီမံခိုင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံအဆင့် ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ တည်ထောင်ခြင်း။	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ တပ်မတော်(ရေ)

	ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ	ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရန်မှန်းချက် ၁၁-၁။	၂၀၂၀ခုနှစ်မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်းမြေဧရိယာ၏ (၈)%သည် ICCA များအပါအဝင် သဘာဝနယ်မြေများ အဖြစ် ဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၁၁-၁-၁	အဆိုပြု လေညာနှင့် လေညာ (တိုးချဲ့) အမျိုးသားဥယျာဉ်၊ မဟာမြိုင်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တောတို့အား အတည်ပြု တည်ထောင်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၁-၁-၂	တနင်္သာရီ အမျိုးသားဥယျာဉ်နှင့် ပန်းသီးတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်တို့ တည်ထောင်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၁-၁-၃	ခါကာဘိုရာဇီအမျိုးသားဥယျာဉ် (တောင်ပိုင်းတိုးချဲ့)၊ အီမောဘွန်းအမျိုးသားဥယျာဉ်နှင့် ဇလုံတောင်သဘာဝနယ်မြေတို့ တည်ထောင်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန

ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ		ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၁၁-၂။	၂၀၂၀ခုနှစ်မတိုင်မီ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းများတွင် IUCN အသိအမှတ်ပြု အုပ်ချုပ်မှုအမျိုးအစားနှင့် စီမံမှု အမျိုးအစားများကို ထည့်သွင်းပြီး ဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၁၁-၂-၁	သစ်တော၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ သဘာဝနယ်မြေနှင့် အခြားဧရိယာအခြေခံ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် လက်ရှိဥပဒေနှင့် အုပ်ချုပ်မှု မူဘောင်များတွင် ICCA များ အပါအဝင်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီမံလုပ်ကိုင်မှု အမျိုးအစားများကို ထည့်သွင်းရန် အခွင့်အလမ်းများ သုံးသပ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၁-၂-၂	နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြန်လည် ရေးဆွဲခြင်း၊ ဥပဒေများ ပြင်ဆင်ခြင်း အပါအဝင် သင့်တော်သည့် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြု၍ အခြားသော အုပ်ချုပ်မှု နည်းလမ်းများနှင့် စီမံလုပ်ကိုင်သည့် အမျိုးအစားများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၁-၂-၃	သဘာဝနယ်မြေ ဇုန်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ICCA များကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် သဘာဝနယ်မြေ ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်တည်ထောင်ခြင်းတို့ဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုအမျိုးအစားများနှင့် စီမံခန့်ခွဲသည့် နည်းလမ်းများကို ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်ခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊

ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ		ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
လုပ်ငန်း ၁၃-၁-၃	မိရိုးဖလာ သီးနှံမျိုးကွဲများအား မျိုးပွားခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းတို့အတွက် လယ်/ဆည်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် တောင်သူအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာပေးအဖွဲ့များနှင့် တောင်သူလက်တွေ့သင်တန်းကျောင်းများ ပူးပေါင်း၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။	လယ်/ဆည်ဝန်ကြီးဌာန၊ တောင်သူအဖွဲ့အစည်းများ၊ I/NGO များ

	ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ	ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၁၈-၁။	၂၀၂၀ခုနှစ် မတိုင်မီ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေအသုံးချခွင့်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်များတွင် ထည့်သွင်းပြီးဖြစ်ရန်နှင့် ဘုံမြေပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၁၈-၁-၁	ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေအသုံးချမှုများကို အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုဝါဒနှင့် မြေယာဥပဒေကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၈-၁-၂	ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၈-၁-၃	မြေအသုံးချမှုစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများတွင် ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်လာနှင့် ဘုံလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သင့်တော်သလို ထည့်သွင်းရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
လုပ်ငန်း ၁၈-၂-၄	အများပိုင်/ဘုံမြေများအား မှတ်ပုံတင်စာရင်းသွင်းခြင်း။	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန

	ရည်မှန်းချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ	ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း
ရည်မှန်းချက် ၁၈-၃။	TK အပေါ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့အတွက် ၂၀၂၀ခုနှစ် မတိုင်မီ TK အား ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျောင်းသင်ခန်းစာတွင် ထည့်သွင်းပြီးဖြစ်ရန်။	
လုပ်ငန်း ၁၈-၃-၁	သဘာဝနယ်မြေများ၏ ပညာပေးအစီအစဉ်များတွင် မိရိုးဖလာအသိများ၊ လုပ်ကိုင်မှုဓလေ့များနှင့် ရိုးရာယုံကြည်မှုများကိုထည့်သွင်းခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊ I/NGO များ
လုပ်ငန်း ၁၈-၃-၂	သစ်တောနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် မိရိုးဖလာအသိများ၊ လုပ်ကိုင်မှုဓလေ့များနှင့် ရိုးရာယုံကြည်မှုများကို ထည့်သွင်းခြင်း။	သစ်တောဦးစီးဌာန၊ I/NGO များ၊ တက္ကသိုလ်များ

Proceedings from the first national workshop on ICCAs in Myanmar

2016, June 7th to 8th

Mingalar Thiri Hotel, Nay Pyi Taw, Myanmar

POINT and CISU

Traditional and community conserved areas are some of the oldest and best protected places in the world. Internationally, these diverse areas are known as Indigenous Peoples' and Community Conserved Territories and Areas (ICCAs). In an ICCA, a community holds decision-making power over management of a shared resource, rather than the government, an individual, or a private company. ICCAs range from small strictly protected religious areas to vast landscapes sustainably managed by local people. In Myanmar, no-hunting zones around pagodas, forests protected on steep slopes and in watersheds, and the nat spirit forests and sacred mountains across the country could all be considered ICCAs.

The Convention on Biological Diversity and the Aichi Targets recognize that ICCAs play a key role in effective and equitable environmental protection. The appropriate recognition and support of ICCAs will be essential for the world to meet the Aichi Targets, and for Myanmar to meet its national targets for conservation and development.

ICCAs not only protect the environment but also secure livelihoods. They encompass a huge range of ecosystems, species, and genetic resources, maintaining ecosystem function and biological diversity across landscapes. ICCAs secure energy, food, water, fodder, and income for millions of people around the world.

ICCAs are centers of biological and cultural diversity. The relationships that communities have with nature, and their traditional knowledge and cultural practices linked to nature, are the foundation of millions of peoples' cultural identity around the world and a source for environmental ethics.

" ICCAs are estimated to cover 23% of the world's land area, nearly double the 12.8% of land area covered by government Protected Areas networks "

Recognition of customary tenure, including communal tenure, in Myanmar's National Land Use Policy and future land laws provides enormous opportunity to recognize and strengthen ICCAs in Myanmar. Myanmar's national targets for recognizing community forestry and both freshwater and marine community fisheries and community conserved areas are also promising opportunities to recognize ICCAs.

On June 7-8, 2016, POINT, the international ICCA consortium, and WWF Myanmar convened government staff and civil society representatives from around the country to discuss ICCAs and how they could be recognized by the government. Participants from all around the country, including Karen, Naga, Mon, Chin, Kachin, Shan, and Rakhine States, shared examples of ICCAs.

Participants demonstrated a strong interest in recognizing ICCAs in Myanmar to safeguard the country's cultural and biological diversity. POINT will organize further opportunities for communities, civil society, and government to learn about ICCAs and how to appropriately recognize them in Myanmar. This will include international and domestic learning trips to ICCAs to learn and reflect on how to appropriately recognize and strengthen ICCAs in Myanmar. Many of the event's attendees already work on ICCAs in some way and will be linked to international resources, including the ICCA consortium and their online global registry of ICCAs.

What is an ICCA?

IUCN's guidance on ICCAs define them as "natural and/or modified ecosystems, containing significant biodiversity values, ecological benefits and cultural values, voluntarily conserved by indigenous peoples and local communities, both sedentary and mobile, through customary laws or other effective means." These areas are identified by three main criteria:

- An indigenous people or local community possesses a close and profound relationship with a site (territory, area, habitat of a species) – a relationship embedded in local culture, sense of identity and/or dependence for livelihood and well being.
- The people or the community has been de facto and/or de jure governing the site. In other words, it has had through time the capacity to develop and enforce management decisions (regardless of the important roles possibly played by other actors).

- The people's or community's management decisions and efforts have been positive for the conservation of habitats, species, genetic diversity, ecological functions and associated cultural values (regardless of the conscious objective of management).

In an ICCA, the power to make decisions about resource management is held by communities. IUCN has published guidance on the diversity of Protected Area management categories and governance types. These categories help countries with different PA systems to communicate about their systems and understand international frameworks with a common vocabulary. The IUCN management types range from strictly protected areas to sustainably used landscapes and seascapes. While “management” refers to how the resources in a PA are used, “governance” describes who makes decisions about how the resources are managed. The management categories are:

Governance Type	Description
Government	National or sub-national government
Co-Management	Collaborative governance with some method to make decisions about the area; often a board with community and government members
Private Governance	Individuals, NGOs, Universities, Businesses
ICCA – Indigenous Reserves Community Conserved Areas	Traditionally conserved areas and areas where communities make management decisions. May or may not have formal recognition from government, but are recognized by local residents

There are multiple mechanisms to recognize these ICCAs in Myanmar. In many countries, the ICCA category includes land under customary tenure, including communal tenure where ownership is shared among a community. Customary land and indigenous territories, when well-managed, are some of the most effectively conserved places in the world. Myanmar has recognized customary tenure in the National Land Use Policy, and the future harmonization of relevant laws and development of the Land Law will provide significant opportunities for Myanmar to enable local communities to protect and sustainably manage the environment.

Community management in the forest, fisheries, and conservation sectors also provide tools for recognizing ICCAs. Community forestry is being supported with ambitious national targets.

State and Regional fisheries laws are being revised to include community fisher associations and fisheries co-management. The protected area legislation and management could be revised to give the Forest Department more diverse tools for managing protected areas, including community management, co-management, and more diverse types of management allowing some sustainable use.

Who benefits from the recognition and strengthening of ICCAs?

While communities hold the power to make decisions about the management of ICCAs, appropriate recognition of ICCAs from the government has multiple benefits. Legal recognition strengthens communal tenure by protecting from outside land grabs and prevents community conservation areas from being mistaken as underutilized or unclaimed land.

- For national and local governments, appropriate ICCA recognition and support secure local livelihoods, helps to meet conservation goals with effective and equitable inclusion of local people, and reduces conflicts over land and resources
- For caretaker indigenous peoples and local communities, appropriate ICCA recognition and support help to secure collective rights and responsibility to their land, water and natural resources and foster respect for their traditional knowledge, practices and institutions;
- For civil society organisations concerned with conservation of nature, appropriate ICCA recognition and support deliver solid and lasting patterns of conservation that are depending much more on internal integrity and capacities than on external sources of expertise and funding.

ICCAs in Myanmar

Communities across Myanmar protect their local forests, lakes, rivers, grasslands, and coasts. Sacred forests and lakes based in traditional religious practices can be found across the country, in Shan, Rakhine, Chin, Karen, Kachin, Rakhine, and Mon States. In Sagaing Division and Kachin State, Naga people manage and conserve forests under their customary tenure system. Sacred lakes can be found across the country. Areas around Buddhist pagodas where killing is not permitted are also ICCAs, where hunting and fishing are not permitted for religious reasons.

ICCAs are not just protected areas but also places where sustainable management promotes conservation goals. ICCAs under active management include wetlands used for grazing and fishing and forests where medicinal plants are gathered. Sustainable use areas and conservation areas are often part of the same broader customary systems, in which cultural practices and institutions shape natural resource management. Recognizing and strengthening community conservation areas, sustainable use areas, and community institutions go hand-in-hand.

The community organization Rays of Kamoethway Indigenous People and Nature (RKIP) and the Tenasserim River and Indigenous Peoples Network (TRIP NET) are facilitating a bottom-up, community-driven conservation process in Kamoethway (Dawei District). RKIPN has members from 11 villages in Kamoethway who are taking the lead to conserve and manage their traditional land. These villages are renewing and strengthening their commitment to traditional, sustainable natural resource management practices for forests and fisheries. Community forests are based on Karen traditional knowledge and include medicinal forests, shifting cultivation, wildlife sanctuaries, and watershed protection forests. The commitment to conserve and manage these areas emerged from RKIPN's research on local knowledge. The report "We will Manage Our Own Natural Resources" documents this community-driven conservation process.

ICCAs in Myanmar's National Biodiversity Strategy and Action Plan

ICCAs are a critical component of Myanmar's National Biodiversity Strategy and Action Plan (NBSAP). ICCAs could play a key role in achieving Target 11 on increasing the coverage of protected areas ("By 2020, 8% of Myanmar's land area is conserved within PAs, including ICCAs). ICCAs are one of the tools to be recognized in Target 11.2, "TUCN governance categories and management categories are recognized in policy and practice" which includes recognition of ICCAs in the law and on the ground. Recognition of ICCAs would help to meet the target for conserved areas that can be adapted to local circumstances, managed through local institutions rather than relying entirely on the Forest Department, and can be compatible with local livelihoods and cultural practices.

¹ — We will Manage Our Own Resources, a report published by RKIPN and TRIP NET, can be downloaded at [WHERE](#)

² — See Appendix 1 for a list of the Myanmar NBSAP targets that ICCAs can help to achieve (e.g. Targets 11, 13, 14) as well as the targets that would enable ICCA recognition (e.g. Targets 3, 5, 6). Further information can be found in the Myanmar NBSAP, which can be downloaded in Burmese and English at: <https://www.cbd.int/nbsap/about/latest/default.shtml#Myanmar>

ICCAs include farm and forest land under traditional agricultural practices that generate the bulk of the world's agricultural diversity. These practices, including rotational taungya, will be essential for achieving Target 13 for conservation of plant genetic resources. ICCAs will also contribute to Target 12 on the conservation of wildlife since ICCAs not only protect key habitats but also include cultural controls on hunting certain species.

Target 18 (“By 2020, customary land use tenure systems have been recognized in Myanmar’s legal framework and a mechanism for recognizing communal tenure is operational”) together with Target 3 (“By 2020, the national legal framework on tenure encourages conservation and sustainable management” with Action 3.1.2 “Develop implementing rules and regulations that recognize customary tenure of land, freshwater, and marine resources, including communal tenure and rotational and shifting taungya”) reflect the opportunity of ongoing land reform to enable local, sustainable resource management to secure livelihoods and protect the environment. ICCAs are held by communities, not individuals or companies, and within the current legal framework on land there is not yet a mechanism to register and protect this communal land. The National Land Use Policy provides a basis for recognition of communal tenure and harmonization of the laws would provide an enormous opportunity for recognition of community conserved areas.

National targets for community forestry (Target 15), community fisheries (Target 6), fishery co-management (Target 6), and Locally Managed Marine areas (Target 10) all are mechanisms to recognize and support ICCAs. Each of these mechanisms are being strengthened under Myanmar Law through revisions to the Forest Law and state level fisheries laws. Government, civil society, and community groups are working together to establish recognition of these resource user groups. The National Forestry Master Plan and the NBSAP have ambitious targets for community forestry in the next 15 years.

Annex 1: Myanmar National Biodiversity Strategy and Action Plan targets that involve ICCAs

The following targets from the Myanmar NBSAP are referenced in the text. ICCAs could play a key role in achieving each of these targets.

Target 3.1	By 2020, the national legal framework on tenure encourages conservation and sustainable management	
Action 3.1.1	Finalize a National Land Use Policy and Land Law that strengthen smallholder and customary tenure rights	MOECAF
Action 3.1.2	Develop implementing rules and regulations that recognize customary tenure of land, freshwater, and marine resources, including communal tenure and rotational and shifting taungya	MOECAF, MNPED, MOAI, MOHA, MLFRD
Action 3.1.3	Mainstream conservation into national and district level land use planning, improve inter-ministerial coordination, and provide technical support to districts	Central Committee for Land Resource Mgt., MOECAF
Action 3.2.2	Amend the Forest Law and Community Forestry Instructions to enable sustainable, market-led community forestry and enable joint forest management	FD

Target and Action		Lead
Target 5.1	By 2020, at least 10% of DMDF and mangrove forest has some form of protection, including sustainable use and management	
Action 5.1.1	Establish ICCAs, CF, and/or PAs in priority DMDF and mangrove forest areas to improve sustainable management	FD
Action 5.1.2	Draft and begin to implement to national mangrove action plan, including CF and LMMAs	FD

Target and Action		Lead
Target 6.1	By 2020, states/regions have approved laws allowing for community and/or co-managed fisheries	
Action 6.1.1	Amend state/regional fisheries legislation to create legal support for locally-managed freshwater fisheries and establish legal status for CFiUGs	DOF
Action 6.1.2	Register 400 additional CFiUGs and explore further capacity development, including through partnerships	DOF, Universities
Action 6.1.3	Expand area under CFiUG management to cover 10,000 hectares through establishment of locally-managed fishery management zones	DOF
Action 6.1.4	Develop guidelines for sustainable management of CFiUG and provide support to communities in following the guidelines	DOF, I/NGOs

Target and Action		Lead
Target 10.1	By 2020, 15 percent of Myanmar's coral reefs conserved within MPAs, including LMMAs and other area-based conservation measures	
Action 10.1.1	Carry out detailed feasibility assessments and public consultations at priority sites for establishing new LMMAs and MPAs	FD, DOF
Action 10.1.2	Enhance the capacity of Mawlamyine University as a national centre for marine excellence	Universities
Action 10.1.3	Establish a national coordination body to manage overlapping jurisdiction and coordinate activities	DOF, FD, navy

(note: LMMA stands for Locally Managed Marine Area, which is a community managed fishery area)

Target and Action		Lead
Target 11.1	By 2020, 8% of Myanmar's land area is conserved within PAs, including ICCAs	
Action 11.1.1	Approve proposed Lenya National Park, Lenya National Park Extension, Mahamyaing Wildlife Sanctuary and Inkhine Bum National Park	FD
Action 11.1.2	Establish Taninthayi National Park, Pan The Taung National Park	FD
Action 11.1.3	Establish Hkakaborazi National Park SE, Imawbum National Park and Za Loon Taung Protected Area	FD
Target 11.2	UNCN governance categories and management categories are recognized in policy and practice	
Action 11.2.1	Conduct a review of opportunities for recognizing governance and management diversity, including ICCAs, within the current legal and governance framework, including ea-based conservation approaches	FD
Action 11.2.2	Recognize additional governance types and management categories using appropriate legal tools, including amendments of laws and revisions of implementing rules and regulations	FD
Action 11.2.3	Pilot governance types and management categories by establishing co-management PA systems, recognizing ICCAs, and developing PA zonation	FD

Target and Action		Lead
Target 13.1	By 2020, priorities for the conservation of plant genetic resources have been identified and are addressed by programmes to promote in situ conservation	

(note: ICCAs include farm and forest land managed by traditional practices that preserve the majority of the world's agrobiodiversity. ICCAs can preserve the traditional knowledge and practices that maintain this incredible diversity of plant varieties)

Target and Action		Lead
Target 18.1	By 2020, customary land use tenure systems has been recognized in Myanmar's legal framework and a mechanism for recognizing communal tenure is operational	
Action 18.1.1	Pass a National Land Use Policy and Land Law that recognizes customary land use systems	MOECAAF, Parliament
Action 18.1.2	Develop implementing rules and regulations to allow registration of customary communal tenure	MOECAAF, DALMS
Action 18.1.3	Harmonize recognition of customary and communal tenure into relevant laws, dispute resolution mechanisms, and land use planning processes	MOECAAF
Action 18.1.4	Begin to register communal land	MOECAAF, DALAMS
Target 18.3	By 2020, traditional knowledge documented, recognized, promoted, and protected through incorporation into education and conservation out-reach education	
Action 18.3.1	Incorporate traditional knowledge, practices, and beliefs in PA education materials	FD, I/NGOs
Action 18.3.2	Develop educational materials on traditional knowledge, practices, and beliefs for university coursework on forestry and conservation	FD, I/NGOs, Universities

ဌာနေတိုင်းရင်းသားနှင့် ဒေသခံပြည်သူတို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသောနယ်မြေများနှင့် ပိုင်နက်နယ်နိမိတ်

No	Name	Gender	Ethnicity	Organization/ Region
1	Saw Moe Myint	Male	Karen	NLD
2	Nge Nge	Female	Karen	Farmer Land Union
3	Win Shane Myat	Male	Inn	Farmer Land Union
4	Eain Da	Male	Danu	Green Rights Organization
5	Min Min Htun	Male	Rakhine	Rakhine Costal Region Conservation Association
6	Salai Yan Naung Tun	Male	Chin	Yoma Lu Nge Alin Tan
7	Zaw Zaw Htun	Male	rakhine	Won Lark Foundatoin
8	Salai Maut Maut Kyaw	Male	chin	Myay Latt Village (CF Member)
9	Naing Aye San	Male		IA
10	Taw Thar Nyein	Male	Burmese	FOW
11	Matt Toe San	Male	Karen	Yangon Karen Baptist Convention
12	Chirstina	Female	Kayah	Karuna Mission Social Solidarity
13	Saw Khoe	Male	Karen	CSLD+RKIPN

No	Name	Gender	Ethnicity	Organization/ Region
14	Min Zarni	Male	mon	Mon Youth Forum
15	Khin Nyein Nyein Maw	Female	Burmese + Mon	Mangrove and Environmental Rehabilitation Network
16	Aye Aye Su	Female	Rakhine	Indigenous Peoples and Ethnic Nationalities Network
17	Janet Gyi	Female	Karen	Indigenous Peoples and Ethnic Nationalities Network
18	Ling Kee	Male	Chin	
19	Nuikki de la rasa	Female	filipino	
20	Junip	Male	karen	Geba Affair
21	Man Yaw Han	Male	karen	
22	Myint myint oo	Male	burmese	WCS
23	rey ni palaban	Male	filipino	international alert
24	Nyein Zarni Naing	Male	burmese	Land Core Group
25	saw doh wah	Male	karen	international alert
26	Sa Tin Min Aung Peter	Male	karen	The Regional Community Forestry Training Center for Asia and the Pacific
27	Julia Fogerite	Female		International Union for Conservation of Nature
28	Mr.kasmita wido	Male	-	-
29	Maw Moe Myar	Female	Kayah	UKSY
30	Saw Moe Lin	Male	Karen	
31	Thein Aung Naing	Male	Burmese	Forest Resource Environment Development and Conservation Association
32	Myo Ko Ko	Male	Karen	POINT
33	Naw Ei Ei Min	Female	Karen	POINT
34	Ling Hounq	Male	Chin	POINT
35	Hla Doi	Male	Kachin	POINT
36	Naw Khin Moe Aye	Female	Karen	POINT
37	Naw Hser Say	Female	Karen	POINT
38	Naw Chit Chit	Female	Karen	POINT
39	Nue Nue Aung	Female	Kachin	POINT
40	Benhur or Htoo	Male	Karen	POINT
41	Oo Chin Mg	Male	Naga	တန့်ရှန်း နာဂကျောင်းသားအဖွဲ့
42	Rvel Pvnnonboym	Male	Filipino	International Alert
43	Than Kee Shing	Male	Chin	COLDA
44	Benjamin	Male	Chin	COLDA
45	Robert Barclay	Male		international alert
46	ခန့်သီတ	Male	Burmese	Paung Ku
47	ကိုမိုးမိုင်	Male	Burmese	S&K Mining Watch
48	မိုင်းချိုအောင်	Male	Chin	TSYU
49	E Pleeth Paung	Female	Wa	Paung Ku
50	Thazin Phyto	Male	Burmese	ဆလုံ
51	Lwin Oo	Male	Burmese	
52	Than Naing	Male	Burmese	
53	မေဇင်လတ်	Male	Manumanaw	သံလွင်အရေးလှုပ်ရှားသူ- ဗဟိုကော်မတီဝင်(UKSY)
54	Kyaw Htat Aung	Male	Burmese	
55	ကိုဝေမိုး	Male	Burmese	Paung lounq Focal (freelance reporter)
56	မမင်းမင်းထွေး	Female	Karen	Paung Ku
57	မိဝန်းစန်းထွေး	Female	Mon	Paung Ku
58	U Khawng Dau	Male	Kachin	

No	Name	Gender	Ethnicity	Organization/ Region
59	Ma Bawk	Female	Kachin	
60	Bawk Hkawn	Female	Kachin	
61	Michale	Male		
62	U Ling Thang	Male	Chin	
63	U Hung Kui	Male	Chin	
64	Bawi Ne Sum	Male	Chin	
65	Ruth Yin Yin Aye	Male	Chin	LCG
66	Min Zar Ni Naing	Female	Burmes	
67	Zin Lin Tun	Male	Burmes	
68	Thazin New	Female	Burmes	
69	U Saw Kho	Male	Karen	
70	Daw Sapel Hnin	Female	dawei	
71	U Denny Win	Male	karen	
72	Thet Paing Soe	Male	Dawei	
73	Ye Aung	Male	Dawei	
74	Naw Bu La	Female	Karen	
75	Naw Rose	Female	Karen	
76	Amy	Female	Filipino	
77	Mai Htwe Htwe Win	Female	Chin	CWSD
78	Mee Nge	Female	Chin	CHRO
79	Kaung Thant Zaw	Male	Burmese	EcoDev/Alarm
80	Win myint htwe	Female	Burmese	IDO
81	Ms. Nga Ngai	Female	Kuki	Farmer Land Union
82	Nick Jahayan		Mnobo	UMKE
83	Oo Lam Aung	Male	Naga	Naga Youth Orgnization
84	Saw Jaw Ni Min	Male	Karen	
85	Moe Lwin	Male	Shan	MPA
86	Zam Deih Khual	Male	Chin	Spectrum
87	Myo hein htan	Male	Burmese	MFA
88	Zel Daung	Male	Kachin	POINT
89	Saw Ba Moe	Male	Karen	CSSDD
90	U Min Soe	Male	Burmese	UNREDD
91	U kyaw Sein Win Tun	Male	Burmese	Forest Department
92	Wun Sun Dein	Female	Chin	TYF
93	Gzzia BF	Female		ICCA
94	U Win Myint	Male	Burmese	WWF
95	Yame	Female	Chin	CHRO
96	Hder Bglat	Male		Congress
97	U Moe Zaw	Male	Burmese	Forest Department
98	Than Naing Win	Male	Burmese	Forest Department
99	Mai Zain Zain Moe	Female	Chin	AWDO